

 Dania - od 1973 r. należy do Unii Europejskiej.	 Węgry - od 2004 r. należy do Unii Europejskiej.
Powierzchnia;	43 098 km² ; (bez Grenlandii i Wysp Owczych stanowiących tzw. terytoria zależne Danii);	93 030 km² ;
Liczba ludności;	5,6 mln , gęstość zaludnienia: 126 os/km ² ;	10 mln , gęstość zaludnienia: 107 os/km ² ;
W skład Królestwa Danii wchodzi;	 Wyspy Owcze – ludność ok. 47 tys., pow. 1399 km ² , gęstość zaludnienia 34 os/km ² ; wulkaniczny archipeląg (około 18 wysp wulkanicznych) na Morzu Norweskim, między Wielką Brytanią, Islandią a Norwegią;	
	 Grenlandia - ludność ok. 56 tys., 89% mieszkańców stanowią Inuici., pow. 2,1 mln km ² , (największa wyspa na świecie niebędąca kontynentem), gęstość zaludnienia 0,026 os/km ² ; położona jest geograficznie w Ameryce Północnej, a historycznie i politycznie w Europie, pokryta w 81% przez lądolód grenlandzki (410,4 tys. km ² jest wolnych od lodu);	
Położenie;	Europa Północna (Skandynawia) - na Półwyspie Jutlandzkim (70% powierzchni kraju) oraz około 480 pobliskich wyspach (zamieszkanymi jest 79 – największa to Zelandia - 7031 km ² , na której znajduje się stolica kraju - Kopenhaga), leży między Morzem Bałtyckim a Morzem Północnym;	Państwo śródlądowe w Europie Środkowej, stolica Budapeszt ;

Klimat;	<p>Klimat umiarkowany ciepły typu morskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zimy są krótkie i łagodne (średnia miesięczna temperatura wynosi ok. 0°C); • lata – dość chłodne - średnie temperatury powietrza osiągają od 17°C do 19°C; • opady są wysokie i stosunkowo równomiernie rozłożone przez cały rok; 	<p>Klimat umiarkowany ciepły typ kontynentalny;</p> <ul style="list-style-type: none"> • lata są długie i ciepłe, wręcz upalne (temp. do 30 °C,); • zimy choć krótkie, nie są zbyt łagodne; • duża odległość od mórz i oceanów powoduje, iż opady są niskie i wynoszą poniżej 500 mm); <p>(lata są cieplejsze, zimy chłodniejsze, a roczne sumy opadów mniejsze niż w Danii);</p>
Ukształtowanie powierzchni;	<p>Kraj nizinny - najwyższy punkt wzgórze Yding Skovhøj (172,54 m n.p.m.); 70% powierzchni Danii przypada na Półwysep Jutlandzki; Wzdłuż brzegu ciągną się mierzeje i wydmy, które zamykają zalewy i jeziora lagunowe. Wschodnie wybrzeże kraju jest ferdowe - wysokie, powstałe w wyniku zalania przez morze akumulacyjnych form lodowcowych. Zatoki wchodzą głęboko w ląd. Na północy brzeg morski ma postać klifu. Na Morzu Bałtyckim cieśniny morskie i kanały są zatopionymi rynnami wód polodowcowych. Wzdłuż południowo-wschodnich wybrzeży Danii ciągnie się pas piaszczystych płyczn przybrzeżnych, tzw. wattów, zalewanych 2 razy dziennie przyptywami;</p>	<p>Kraj nizinny - rozległa Wielka Nizina Węgierska nizinna i równinna Kotliny Panońska, Średniogórze Północnowęgierskie należące do Karpat, - najwyższy szczyt Kékes (1014 m n.p.m., góry Mátra), tereny wyżynne i niskie góry rozciągają się na północy i w zachodniej części kraju; Około 80% powierzchni kraju stanowią obszary leżące poniżej 200 m n.p.m.;</p> <p>Charakterystycznymi cechami krajobrazu obszarów nizinnych są jary i wąwozy lessowe, szerokie doliny rzeczne, wapienne masywy średniogórzy – formy krasowe w których znajduje się kilkaset jaskiń;</p>
Gleby;	<p>Gleby nieurodzajne i wymagają zabiegów agrotechnicznych oraz melioracji. Bielicowe - ubogie i piaszczyste; brunatne - bardziej urodzajne, w północnej części Jutlandii - próchniczne mursze. Południowa część zachodniego wybrzeża - nadmorskie mady;</p>	<p>Żyzne gleby - czarnoziemy zajmują 50% powierzchni kraju z czego 30% czarnoziemy stepowe;</p>
Roślinność;	<p>Pierwotną roślinność Danii stanowiły laso bukowo-dębowo-jesionowe oraz wrzosowiska. Obecnie znaczna ich większość została zastąpiona przez grunty orne oraz łąki i pastwiska. Lasy stanowią niespełna 12% powierzchni Danii i składają się głównie z sosen, jodeł, świerków i modrzewi, posadzonych przez człowieka;</p>	<p>Kraj jest słabo zalesiony - lasy zajmują 21,5% powierzchni kraju. Głównie laso liściaste, w górach lasy bukowe, dębowe i dębowo-grabowe. Przyroda silnie przekształcona przez człowieka. Węgierskie stepy stanowią naturalne pastwiska dla stad bydła. Naturalną roślinność Węgier tworzyły lasostepy i dąbrowy. W wyższych partiach gór rosną lasy mieszane, gdzie udział poza gatunkami liściastymi ma sosna. Na południu Średniogórza charakterystyczne są kasztany jadalne, oleandry i tamaryszki (krzewy);</p>

<p>Wody;</p>	<p>Sieć rzeczna Danii jest gęsta i zasobna w wody, lecz cieki wodne są krótkie. Najdłuższa rzeka Gudenå. Niewielkie jeziora polodowcowe i występują głównie we wschodniej Jutlandii. Na zachodzie półwyspu występują jeziora lagunowe. Dla żeglugi ważne znaczenie mają cieśniny i kanały morskie;</p>	<p>Największe jezioro Europy Środkowej – Balaton; Największe rzeki Węgier to Dunaj, Cisa i Drawa; liczne źródła termalne;</p>
<p>Gospodarka i rolnictwo;</p>	<p>Dania - małe zasoby własnych kopalin z wyjątkiem ropy naftowej i gazu ziemnego (wydobywanych w szelfie Morza Północnego), węgla brunatnego oraz surowców do produkcji materiałów budowlanych; Bardzo dobrze rozwinięty przemysł spożywczy – głównie mięsny, mleczarski (2% świat. produkcji serów, cukrowniczy (5. miejsce w świecie), przetwórstwo ryb, warzyw i owoców, wysoko rozwinięty przem. stoczniowy, produkcja silników okrętowych na eksport), elektroniczny i elektrotechniczny (silniki elektryczne, sprzęt łącznościowy, radia i telewizory), papierniczy (w oparciu o import celulozy ze Szwecji i Finlandii), przetwórstwo ropy naftowej, hutnictwo żelaza i aluminium, produkcja cenionych w świecie maszyn rolniczych, montaż samochodów, przemysł chemiczny (nawozy sztuczne, środki ochrony roślin, farmaceutyczny, kosmetyki, barwniki, oleje, gumy), cementowy, szklarski, ceramiczny (szlachetne krzemionki), meblarski. Dobrze rozwinięta turystyka wzdłuż całego wybrzeża.</p>	<p>Węgry - małe zasoby złóż surowców mineralnych, głównie boksyty, niewielkie złoża rud manganu, miedzi, cynku, ołowiu, uranu, węgla brunatnego, węgla kamiennego, rudy żelaza, ropy naftowej i gazu ziemnego. Rozwinięty przemysł chemiczny (nawozy i tworzywa sztuczne), maszynowy (produkcja obrabiarek, maszyn rolniczych, sprzętu gospodarstwa domowego), elektrotechniczny i elektroniczny (silniki elektryczne, sprzęt telekomunikacyjny i gospodarstwa domowego, metalurgiczny (hutnictwo aluminium), samochodowy i środków transportu (m.in. fabryki General Motors, Audi, Ford, Mercedes-Benz autobusy, lokomotywy spalinowe, wagony kolejowe oraz statki rzeczne), spożywczy (winiarski, olejarski, owocowo-warzywny, mięsny, tytoniowy), odzieżowy i obuwniczy, cementowy, porcelanowy oraz przemysł poligraficzny. Rozwinięta turystyka, przynosząca znaczne dochody.</p>

	<p>Rolnictwo duńskie jest wysoko rozwinięte, nowoczesne o wysokim stopniu mechanizacji, cechuje się intensywnością i wysoką wydajnością; użytki rolne, czyli grunty przeznaczone pod uprawę, sady, łąki i pastwiska wynoszący 62% powierzchni kraju. Uprawa głównie zbóż, buraków cukrowych, rzepaku, ziemniaków, kapusty, pomidorów i cebuli - plony najwyższe w świecie; doskonale rozwinięta hodowla bydła mlecznego (najwyższa wydajność w świecie 6,2 tys. litrów od krowy), trzody chlewnej (roczny ubój 12 mln sztuk) oraz drobiu; hodowla zwierząt futerkowych (norki), rozwinięte rybołówstwo morskie i przetwórstwo ryb (3. miejsce w świecie pod względem połowów ryb na 1 mieszk.), dużo portów rybackich; rozbudowana flota handlowa oraz promowa (połączenia między wyspami duńskimi oraz linie do Szwecji, Niemiec, Norwegii, Wielkiej Brytanii);</p>	<p>Użytki rolne, czyli grunty przeznaczone pod uprawę, sady, łąki i pastwiska wynoszący 60% powierzchni kraju. Przeważają uprawy zbóż, którymi obsiewa się ponad połowę wszystkich gruntów ornych. Uprawia się pszenicę, kukurydzę, jęczmień, buraki cukrowe, słonecznik – ważny producent oleju słonecznikowego, ziemniaki, rośliny pastewne, konopie i tytoń. Rozwinięte warzywnictwo (papryka, pomidory, cebula) i sadownictwo (morele, brzoskwinie, jabłonie, śliwy). Uprawa winorośli zajmuje ponad 4% powierzchni gruntów ornych. Winogrona wymagają wielu słonecznych dni, aby mogły dojrzeć i stać się odpowiednio słodkie. Produkuje się z nich wino i soki owocowe. Pszczelarstwo oraz hodowla bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu – czołowy producent pasztetu z gęsi wątróbek (tzw. foie gra), który eksportuje się głównie do Francji;</p>
<p>Produkcja żywności – podobieństwa i różnice;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obydwa kraje produkują tyle żywności, że każde mogłoby wyżywić ok. 30 mln ludności; 🌾 Zarówno w Danii, jak i na Węgrzech wśród upraw przeważają zboża - zbiory zbóż w Danii wynoszą rocznie 9 mln ton, a na Węgrzech – 13,5 mln ton (zbożami obsiewa się ponad połowę wszystkich gruntów ornych); 🌱 W obu krajach uprawia się również: ziemniaki, rzepak, buraki cukrowe; • Cieplejszy klimat Węgier powoduje, że wśród upraw pojawiają się rośliny bardziej wymagające, takie jak: <ul style="list-style-type: none"> 🌻 słoneczniki (Węgry są ważnym w Europie producentem oleju słonecznikowego); 🍇 W produkcji owoców wyróżnia się winorośl – z winogron produkuje się wino i soki owocowe oraz brzoskwinie, morele i śliwy; 🍅 Wśród warzyw: pomidory i papryka; • Duńczycy mają przewagę w chowie trzody chlewnej i produkcji mięsa wieprzowego. Każdego roku dostarczają ponad 1,5 mln ton wieprzowiny. Większość eksportują do Wielkiej Brytanii; • Dania słynie z produkcji mleka (3. miejsce na świecie) oraz jego przetworów. Obecnie Dania jest światową potęgą w produkcji i eksporcie mięsa, masła i serów; • Na Węgrzech chów zwierząt odgrywa nieco mniejszą rolę niż w Danii. Szczególne znaczenie ma hodowla drobiu – kraj jest bowiem czołowym producentem pasztetu z gęsi wątróbek (tzw. foie gra), który eksportuje się głównie do Francji; • Oba państwa eksportują ok. 80% produktów żywnościowych. Jednak rolnictwo Danii jest bardziej wydajne i lepiej rozwinięte niż na Węgrzech. Duńczycy z 1 hektara gruntów ornych zbierają ok. 6,3 tony zboża, podczas gdy Węgrzy – 4,8 tony. Ilość mleka uzyskiwana z takiej samej wielkości gospodarstwa także jest znacznie większa w Danii; • Dania jako kraj znacznie zamożniejszy niż Węgry może przeznaczać więcej środków na badania naukowe, dzięki którym otrzymuje się coraz lepsze odmiany uprawianych roślin oraz hodowanych zwierząt; 	

	• Duże środki przekazuje też na zakup maszyn rolniczych oraz różnorodne zabiegi agrotechniczne konieczne dla poprawy wydajności stosunkowo nieurodzajnych gleb, które dominują na obszarze kraju;• Dania wstąpiła do Unii Europejskiej w 1973 r., czyli 31 lat wcześniej niż Węgry. W tym czasie duńskie rolnictwo mogło szybciej się rozwijać dzięki dotacjom i wspólnej polityce rolnej;

Intensywne rolnictwo Danii opiera się na wysokotowarowej produkcji roślinnej i zwierzęcej, a szczególnie ważnym działem jest hodowla bydła rogatego i trzody chlewnej; Duńczycy są najbardziej proekologicznymi konsumentami na świecie, a Dania ma największy na świecie udział żywności ekologicznej w sprzedaży detalicznej (ponad 10%) i najlepiej rozwinięty rynek produktów ekologicznych, a ponad 30% mleka produkuje się na farmach ekologicznych. Stosowanie leków i hormonów wzrostu wśród świń należy do najniższych na świecie. Już w 1987 r. wdrożono pierwszy plan rozwoju ekologicznego rolnictwa, który miał wspierać rolników i zachęcać ich do przejścia z konwencjonalnych systemów produkcji żywności na systemy ekologiczne. Od tego czasu Dania stale pracuje nad dalszym rozwojem rynku, promując żywność ekologiczną i utrzymując niskie ceny w porównaniu z tradycyjnymi produktami żywnościowymi, oferując subwencje dla rolników i dodatkowe wsparcie, jeśli zdecydują się na produkcję żywności ekologicznej. Do dziś duński model jest punktem odniesienia dla polityki ekologicznej żywności i certyfikacji żywności ekologicznej na całym świecie. Nowe europejskie standardy żywności ekologicznej i polityka żywności ekologicznej zostały opracowane w oparciu o model duński z 1987 r. (więcej na ten temat na stronie <https://www.organicdenmark.com>)